

Blauw op straat

In het reglement van de Nederweerder Nachtwacht uit 1823 werd voorgeschreven dat nooit meer dan de helft van de wachters tegelijkertijd in het wachthuis mocht verkeren. De meerderheid moest bezig zijn met de rondgang op straat. 'Meer blauw op straat' was toen blijkbaar ook al het devies. Het zal wel niet zonder reden zijn geweest dat het gemeentebestuur het nodig vond op dit voorschrift te blijven hameren. Met om het andere huis een kroeg, zullen de verleidingen voor de wachters wel groot zijn geweest...

De dienst van de nachtwacht ving aan om 9 uur 's avonds en duurde tot 5 uur 's ochtends. Als men verstek liet gaan zonder voor een vervanger te zorgen, leidde dat tot een boete van 6 franken. De veldwachter en de marechaussee moesten er op toezien dat er wacht werd gelopen. De leden dienden zichzelf te bewapenen met een jachtgeweer of piek. Al met al stralen de regels uit die jaren een hoog 'Daar komen de schutters'-gehalte uit.

Dat werd anders vanaf 1830. Zuid-Nederland had zich afgescheiden en Nederweert werd Belgisch. In 1830 besloot de regering dat in het hele land een burgerwacht moest worden opgericht. Alle inwoners tussen 21 en 51 jaar moesten zich verplicht aanmelden. Deze burgerwacht was niet alleen belast met handhaving van de orde, maar fungeerde ook ter verdediging van het land. De burgerwacht of 'Garde Civique' was ingedeeld per kanton. Voor Nederweert was dat het Kanton Weert. Burgemeester en wethouders van Nederweert verordenden in 1831 dat de leden zich op eigen kosten van een blauw uniform moesten voorzien. Dat bestond uit: *"Eenen kiel van blaauw linnen met een rood boordje aan den hals, aan de schouderbanden en aan de opslagen van de mouwen eenen schako overtrokken met gewast linnen, waar boven op eenen pompon waarvan de kleur door den oversten van het korps zal bepaald worden en eenen zwarten leeren gordelriem, van vooren met een gesp gesloten"*.

De commandanten waren personen met uitgebreide ervaring in militaire dienst. We weten dat Hendrik Raemaekers in april 1831 werd verkozen tot één der vier sergeanten van zijn compagnie. De

Het militaire diploma van Godefridus Bruekers (1791-1853) dat hij kreeg bij zijn ontslag uit de keizerlijke lijfwacht van Napoleon

(foto: Alfons Bruekers).

archieven vermelden dat hij werd goedgekeurd ondanks een 'verstijving in het rechterbeen'. Die blessure had de voor zijn heldendom onderscheiden Raemaekers opgelopen tijdens de Napoleontische veldtochten. Zijn militaire ervaring zal bij de dorpsmilitie gezag hebben afgedwongen. Dat gold ook voor een andere commandant van de burgerwacht, Godefridus Bruekers. Hij was als militair lid geweest van de elitegarde van keizer Napoleon in Parijs. Maar zoals we uit de geschiedenisles weten, liep het niet goed af voor Napoleon. Na diens 'Waterloo' keerde Godefridus terug op het boerenbedrijf van zijn ouders op Kreijel. De militaire aspiraties van Raemaekers en Bruekers bleven vanaf dat moment beperkt tot de plaatselijke burgerwacht.

Alfons Bruekers